

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/31/2020
Identifikačné číslo spisu: 6917211606
Dátum vydania rozhodnutia: 07.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6917211606.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Roman Ľadok - NRM, s miestom podnikania Teplý Vrch 35, 980 23 Teplý Vrch, IČO: 31 906 940, zast.: SUCHÝ & PARTNERS s. r. o., so sídlom Horná 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 52 826 791, proti žalovanému: Obec Kraskovo, so sídlom 980 26 Kraskovo, IČO: 00 649 694, zastúpený JUDr. Marian Dzuroška, s. r. o., so sídlom kancelárie Hviezdoslavova 468/31, Rimavská Sobota, IČO 47 254 513, o zaplatenie 21.068,- eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 3Cb/104/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/151/2018-249, zo dňa 30. mája 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 3Cb/104/2017-210 zo dňa 02.07.2018 v prvom výroku rozhodol tak, že žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 21.068,- eur spolu s 9,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 21.068,- eur od 21.12.2015 do zaplatenia, zamietol. Druhým výrokom rozhodol že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému plnú náhradu trov konania.

2. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 46.349,60 eur spolu s 9,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 46.349,60 eur od 21.12.2015 do zaplatenia. Žalovaná suma predstavovala nárok na náhradu ušlého zisku, ktorý mal žalobcovi vzniknúť za obdobie rokov 2006 až do súčasnosti tým, že žalovaný ako prenajímateľ nesplnil svoju povinnosť vyplývajúcu z nájomnej zmluvy č. XXX/XX uzavretej dňa 02.01.2006 odovzdať žalobcovi ako nájomcovi do užívania predmet nájmu - poľnohospodárske pozemky spolu vo výmere 18,32 ha. Výšku vzniknutej škody určil v sume 230,- eur na hektár pôdy (t. j. spolu v sume 4.213,60 eur za rok), odvodzujúc výšku ušlého zisku od výšky dotácií, ktoré sú žalobcovi vyplácané zo strany Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len "PPA) za pôdu, ktorú mal žalobca prenajatú od iných subjektov. Pred doručením žaloby žalovanému žalobca vzal žalobu čiastočne

späť v rozsahu náhrady škody uplatnenej za obdobie rokov 2006 až 2012 v sume 25.281,60 eur. Trval na zaplatení sumy 21.068,- eur spolu s 9,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 21,068,- eur od 21.12.2015 do zaplatenia. Suma 21.068,- eur predstavovala náhradu škody za obdobie rokov 2013 až 2017.

3. Podľa súdu prvej inštancie bolo v konaní sporné, či došlo k prenechaniu prenajatých pozemkov do užívania žalobcu. Uviedol, že v konaní nebol produkovaný dôkaz o tom, že by medzi stranami sporu pred uzavretím nájomnej zmluvy číslo XXX/XX bola uzavretá iná nájomná zmluva. V súvislosti s prenechaním prenajatých pozemkov do užívania preto nebolo možné podľa súdu prvej inštancie uvažovať o tom, že by po uzavretí nájomnej zmluvy dňa 2. 1. 2006 žalobca už len pokračoval v užívaní prenajatých pozemkov.

4. Z obsahu dohody o odovzdaní pozemkov uzavretej medzi Roľníckou spoločnosťou Bottovo a. s. a žalobcom nevyplývalo, že by sa týkala práve prenajatých pozemkov. Opak preukazovala aj skutočnosť, že dohoda bola uzavretá ešte v roku 2005, t. j. pred uzavretím nájomnej zmluvy, ktorá zakladala užívacie právo žalovaného k prenajatým pozemkom. Z výpovede žalobcu vyplývalo, že v užívaní prenajatých pozemkov mu nebránil aktívnym konaním žalovaný, ale iný subjekt - Roľnícka spoločnosť Bottovo, a. s. Žalobcovi ako nájomcovi prislúchal nárok domáhať sa na tretej osobe, aby sa zdržala zásahov do jeho užívacieho práva, tento však svoj nárok voči tretej osobe neuplatnil súdnou cestou.

5. Súd prvej inštancie ustálil, že zmluvný vzťah medzi stranami sporu sa riadi Obchodným zákonníkom s ohľadom na ust. § 261 ods. 2. Ďalej uviedol, že s prihliadnutím na ust. § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka sa zmluva posudzuje podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa nájomnej zmluvy ako zmluvného typu a nadväzne aj podľa zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov. V ostatných otázkach - vrátane premlčania, s a právny vzťah riadi Obchodným zákonníkom.

6. Konštatoval, že úspešnosti podanej žaloby čiastočne bráni dôvodne vznesená námietka premlčania. Nárok žalobcu na ušlý zisk sa podľa § 387 ods. 1, § 398 ods. 1 Obchodného zákonníka premlčuje v rámci štvorročnej premlčacej doby, ktorá začne plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu. Pokiaľ bola žaloba podaná na súde dňa 27.10.2017, za premlčaný treba považovať uplatnený nárok na ušlý zisk za obdobie roku 2013 v sume 4.213,60 eur. Za nepremlčané je potrebné považovať nároky na ušlý zisk za roky 2014, 2015, 2016 a 2017, o ktorých sa žalobca musel dozvedieť vždy 1. júna príslušného kalendárneho roka. V tomto rozsahu súd prvej inštancie preskúmal uplatnený nárok aj meritorne.

7. Ďalej uviedol, že zmluva o nájme bola uzavretá medzi žalobcom ako fyzickou osobu oprávnenou na podnikanie a žalovaným, ktorý bol pri uzavretí nájomnej zmluvy zastúpený starostom obce. Súd prvej inštancie mal za to, že zmluva bola podpísaná starostom obce, ktorý je štatutárnym orgánom obce a zastupuje obec smerom navonok (§ 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 4 písm. c/ zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov). Ustanovenie § 9 ods. 2 zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení účinnom k 2.1.2006 predpokladalo obligatórny schvaľovací proces obecným zastupiteľstvom len v prípade prevode vlastníctva nehnuteľného majetku, resp. v prípadoch nakladania s majetkom obce v určenej hodnote. Podľa súdu prvej inštancie v spore nebolo preukázané, že by boli v čase uzavretia nájomnej zmluvy v platnosti také zásady hospodárenia s majetkom obce, ktoré by vyhradili obecnému zastupiteľstvu schvaľovanie prenájmu nehnuteľného majetku obce, prípadne schvaľovanie právnych úkonov nad určenú hodnotu. Na aplikovanie zásad hospodárenia účinných od 09.12.2011 preto podľa súdu prvej inštancie neboli naplnené podmienky. Z pohľadu posúdenia platnosti uzavretej nájomnej zmluvy bola podľa súdu rovnako irelevantná aj zmena právnej úpravy - ustanovenie § 9a citovaného zákona, ktoré upravuje aj nájom majetku obce, ktoré sa stalo účinným až dňa 01.07.2009.

8. Pokiaľ strany medzi sebou uzavreli nájomnú zmluvu, tak na platné uzavretie zmluvy bolo potrebné

dostatočne vymedziť podstatné náležitosti zmluvy. Súd prvej inštancie uviedol, že výška nájomného bola v zmluve vyjadrená dostatočne určitým spôsobom, pričom sa však v prílohe č. 1 používa slovné spojenie "celková výmera dielu", v konaní však nebol produkovaný žiadny dôkaz o tom, že tento diel bol medzi prenajímateľom a nájomcom dostatočne určitým spôsobom identifikovaný. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy podľa jej obsahu mali byť doklady o vlastníctve pozemkov (čl. I ods. 3), nebol však produkovaný dôkaz o tom, že by tieto doklady boli skutočne pričlenené k zmluve. Súd prvej inštancie uviedol, že v prílohe k nájomnej zmluve bolo uvedených viacero parciel registra "E", ohľadom ktorých žalovaný disponoval spoluvlastníckym podielom, ktorý bol menší ako 1/2 k celku a v konaní nebolo tvrdené ani preukázané, že medzi jednotlivými spoluvlastníkmi parciel bola uzavretá dohoda, v zmysle ktorej by žalovaný ako minoritný spoluvlastník mohol vyčleniť časť príslušných parciel. Súd prvej inštancie mal za to, že nájomnú zmluvu treba pokladať za neplatnú jednak z dôvodu neurčitosti v časti vymedzenia prenajatej veci, jednak za neplatnú pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka) z dôvodu, že zmluva o nájme bola uzavretá vlastníkom, ktorý nedisponoval väčšinovým spoluvlastníckym podielom k nehnuteľnosti.

9. Rovnako neplatnosť uzavretej nájomnej zmluvy súd prvej inštancie konštatoval aj v časti týkajúcej pozemkov, ktorých výlučným alebo majoritným vlastníkom bol síce žalovaný, avšak prenajatá výmera nezodpovedala stavu evidovanému v katastri nehnuteľností, pričom nebolo preukázané, že by medzi žalobcom a žalovaným bola pri uzavretí nájomnej zmluvy uzavretá dohoda o spôsobe vyčlenenia reálnej časti príslušnej parcely. V dôsledku čiastočnej neplatnosti nájomnej zmluvy žalovaný nemohol porušiť žiadnu právnu povinnosť prenechať vec nájomcovi do užívania, preto nemôže obstať ani nadväzujúci nárok na náhradu škody spôsobenej porušením tejto právnej povinnosti.

10. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 30. mája 2019, č. k. 41Cob/151/2018-249. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že a nestotožňuje so závermi odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, aj keď podľa neho súd prvej inštancie rozhodol vo veci vecne správne, dostatočne zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 191 ods. 1 CSP a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil. Odvolací súd bol názoru, že vecná nesprávnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nebráni tomu, aby napadnutý rozsudok potvrdil, keďže bol vo výroku vecne správny.

11. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v bode 29. rozhodnutia vyhodnotil námietku žalovaného ohľadom absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy podľa § 39 OZ z dôvodu, že za žalovaného predmetnú nájomnú zmluvu podpísal starosta bez súhlasu obecného zastupiteľstva, za nedôvodnú a vyslovil právny názor, že v dobe uzatvorenia nájomnej zmluvy podľa platnej právnej úpravy sa nevyžadoval pre platnosť uzatvorenej nájomnej zmluvy súhlas a schválenie obecného zastupiteľstva, následkom čoho zastával názor, že starosta obce bol oprávnený na podpísanie nájomnej zmluvy. Odvolací súd s takto vysloveným právnym názorom súdu prvej inštancie nestotožnil a považoval ho za rozporný s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu.

12. Odvolací súd vzhľadom na iný právny názor uviedol, že štatutárny orgán právnickej osoby, ktorou je aj obec, vystupuje navonok vo všetkých veciach právnickej osoby, okrem vecí, ktoré zákon zveruje iným orgánom právnickej osoby, alebo ktorému zákonom zakazuje zveriť. Osobitné pravidlá však platia pre konanie štatutárnych orgánov právnických osôb verejného práva. Tvorbu a prejav vôle verejnoprávnych korporácií v súkromnoprávných otázkach nie je možné posudzovať rovnako, ako pri právnických osobách súkromného práva. Preto, ak je pre nakladanie s majetkom v rozsahu určenom samotnou obcou potrebné schválenie príslušným orgánom obce (obecným zastupiteľstvom), predstavuje schválenie právneho úkonu podmienku platnosti právneho úkonu obce. Obec ako právnická osoba verejného práva koná prostredníctvom štatutárneho orgánu, ktorým je starosta, pričom však nemá neobmedzenú moc vytvárať vôľu obce. Pri nakladaní so svojím majetkom má obec po formálnej stránke postavenie subjektu súkromného práva, avšak zákon určuje obci niektoré obmedzenia alebo až zákazy pri nakladaní s majetkom, ktoré nie sú typické pre majetkové hospodárenie iných súkromnoprávných subjektov. Už samotná existencia zákonov o obecnom zriadení a o majetku obcí je

dôkazom toho, že zákonodarca zamýšľal regulovať hospodárenie, a teda aj nakladanie s majetkom obce spôsobom odlišným v porovnaní s inými subjektmi súkromného práva. Zákony upravujúce nakladanie s majetkom obce majú charakter obmedzení obce v jej voľnosti pri rozhodovaní o hospodárení s jej majetkom, dôkazom čoho sú aj príslušné ustanovenia zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

13. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/284/2006 zo dňa 29.1.2008, ktoré riešilo oblasť interpretácie spôsobu konania verejnoprávnej korporácie, toto bolo podrobené ústavnoprávnemu prieskumu a v ňom formulované závery boli odobrené v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 389/08 z 01.04.2009. Ďalej skonštatoval, že totožná rozhodovacia prax Najvyššieho súdu vyplýva aj z rozhodnutí sp. zn. 4Obdo 49/2005 a 4Obdo 69/2015 z 25.08.2015. K záverom uvedených rozhodnutí sa priklonil a zdôraznil ich ako správne aj Ústavný súd v uznesení sp. zn. II.ÚS 922/2016 z 15.12.2016. Táto rozhodovacia línia bola potvrdená aj z najnovšej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu, publikovanej v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod R 90/2018 (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obo 1/2015 zo 17.02.2016).

14. Odvolací súd práve naopak bol názoru, že pokiaľ v dobe uzatvorenia nájomnej zmluvy neboli prijaté zásady hospodárenia s majetkom obce, ktoré by umožnili rozhodovať o otázke užívania majetku vo vlastníctva obce starostovi bez schválenia obecným zastupiteľstvom, podpísanie takejto zmluvy bez predchádzajúceho súhlasu zo strany starostu založilo absolútnu neplatnosť uzatvorenej zmluvy. Preto podľa odvolacieho súdu nájomná zmluva č. XXX/XX bola absolútne neplatná podľa § 39 OZ z dôvodu, že nebola pred podpisom schválená obecným zastupiteľstvom. Odvolací súd, vychádzajúc z právnych záverov Najvyššieho súdu SR konštatoval, že samotné plnenie nájomného zo strany žalobcu a prijatie tohto nájomného zo strany žalovaného nemá vplyv na neplatnosť uzatvorenej nájomnej zmluvy.

15. Keďže odvolací súd považoval uzatvorenú nájomnú zmluvu za absolútne neplatnú, nemohla žalovanému na základe neplatného právneho úkonu vzniknúť povinnosť odovzdať žalobcovi predmet nájmu, teda na základe takto ustáleného právneho stavu nemohol zavinením žalovaného žalobcovi vzniknúť nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku. Preto nebolo možné odvolaniu žalobcu vyhovieť, aj keď správne namietal nesprávnosť prijatých záverov súdom prvej inštancie, na základe ktorých však súd prvej inštancie dospel k správne výroku napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti výroku napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie z odlišných dôvodov, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, ktorý však vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, a preto dokazovanie odvolacím súdom nebolo potrebné zopakovať ani doplniť. O trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 CSP.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť dovolania zároveň odôvodnil aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ resp. písm. b/ CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu a priznal dovolateľovi právo na náhradu trov konania.

17. K dovolaciemu dôvodu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP uviedol, že oba sudy nižšej inštancie vyhodnotili svojvoľne skutočnosť, či je nájomná zmluva platná alebo nie. Dovolateľ sa nestotožnil so závermi súdov nižších inštancií, že nájomná zmluva je absolútne neplatným právным úkonom. Záver odvolacieho súdu o absolútnej neplatnosti by bol podľa dovolateľa správny len v prípade, ak by zo strany obce išlo v prípade nájomnej zmluvy o úkon, ktorý patrí k tým najdôležitejším. Ďalej namietal, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal otázkou, či nájomná zmluva patrí k najdôležitejším úkonom obce. Posúdenie tejto právnej otázky je pre rozhodnutie v danej právnej veci rozhodujúce, čo však neposúdil ani jeden z konajúcich súdov.

18. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP uviedol, že od rozhodnutí Najvyššieho súdu SR uvedených v rozhodnutí odvolacieho súdu, sa neodchýlil len okresný súd, ale aj krajský súd, nakoľko tento nevyhodnotil tú skutočnosť „či v prípade žalovaného ide o úkon ktorý patri v prostredí žalovaného k tým najdôležitejším“. Má za to, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným existoval, nakoľko obe zmluvné strany sa ním niekoľko rokov riadili. K uvedenému poukázal na rozhodnutie Vrchného súdu ČR v Prahe zo dňa 29.4.2004 sp. zn. 9Cmo/559/2003. Má za to, že ak je predmetná nájomná zmluva neplatným právnym úkonom, tak môže byť iba relatívne neplatným právnym úkonom.

19. Žalovaný sa k dovolaniu písomne vyjadril a uviedol, že dovolanie podané z dôvodu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP je neakceptovateľné. Na záver navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol, lebo nie je dôvodné a zároveň uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

21. Žalovaný v rozhodovanej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ resp. b/ CSP.

22. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

23. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

24. Podľa ust. § 432 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

25. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

26. Podľa dovolateľa je jeho mimoriadny opravný prostriedok prípustný z dôvodu, že oba sudy vyhodnotili svojvoľne skutočnosť, či je nájomná zmluva č. 041/06 zo dňa 02.01.2006 platná. Nestotožňujúc sa s názormi súdov o absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy, tieto považuje dovolateľ za zmaťochné, čím malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces (§420 písm. f/ CSP).

27. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred

ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

29. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

30. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

31. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú:

1/ nesprávny procesný postup súdu,

2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň

3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zjavné dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy. Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Z obsahu dovolania žalobcu, možno vyvodiť, že za vadu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, ktorou malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces, považuje dovolateľ najmä tú skutočnosť, že odvolací súd vyhodnotil nájomnú zmluvu ako absolútne neplatný právny úkon. Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

34. To, že sudy nižšej inštalcie nepostupovali, resp. nerozhodli podľa predstáv žalobcu, neprestavuje vadu konania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľom namietaná skutočnosť ohľadne nesprávneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré nebolo podľa jeho predstáv, nie je dôvodom pre označenie rozhodnutia za zmätočné, za také, ktorým by došlo k zamedzeniu strane sporu uskutočňovať jej patriace procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na súdny proces. Uvedené nezakladá vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčené.

35. Dovolací súd po preskúmaní rozhodnutí súdov nižších inštancií dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdov nižších inštancií nie sú zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Podľa názoru dovolacieho súdu, postupom odvolacieho súdu nedošlo k dovolateľom tvrdenej vade zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, vada ktorá by zakladala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu v tejto časti (ako neprípustné) odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

36. Dovolateľ zároveň namietal aj vadu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

37. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ods. 2, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP upravuje kedy je prípustné dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa tohto ustanovenia možno zdôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom.

38. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

39. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.09.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8.06.2017).

40. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa uvedeného ustanovenia by mal vysvetliť (a označením rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky dovolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená, čo sa však v dovolaní nenachádza.

41. Z obsahu dovolania žalobcu nemožno vyvodiť žiadnu právnu otázku, od ktorej riešenia by sa odklonil odvolací súd, z dovolania je zrejmá len všeobecná nespokojnosť dovolateľa s vyvodením iných skutkových zistení a záverov súdmi nižších inštancií. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie a spochybňovanie správnosti ich rozhodnutí, nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

42. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnu otázku a neoznačil ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, odvolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v tejto súvislosti ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky, opačný postup by bol v rozpore s koncepciou právnej úpravy dovolania vyplývajúcej z Civilného sporového poriadku.

43. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013).

44. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) spôsobom, aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 CSP. Bez uvedeného nemôže dovolací súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa. Je tak nepochybné, že v dovolaní žalobcu absentuje zákonom požadovaná náležitosť, t. j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP, pričom absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

45. Pokiaľ dovolateľ vo svojom dovolaní poukazuje na rozhodnutia Vrchného súdu ČR v Prahe sp. zn. 9Cmo/559/2003 zo dňa 29.4.2004, nejedná sa o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, t. j. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale ide o rozhodnutia Českej republiky, čo v danom prípade nie je možné pripustiť a akceptovať ako odklon od ustálenej rozhodovacej praxe podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

46. Dovolateľ sa v podstate domáha preskúmania riešenia prijatého konajúcimi súdmi v tom zmysle, že tieto pri aplikácii už ustálenej judikatúry najvyššieho súdu opomenuli vziať do úvahy posúdenie úkonu z pohľadu jeho dôležitosti. Táto jeho úvaha však nemôže viesť k zmene záverov prijatých konajúcimi súdmi, keď z ustálenej judikatúry jednoznačne vyplýva, že ak je rozhodovanie o nakladaní s majetkom obce rozdelené medzi orgány samosprávy obce, t. j. medzi starostu a obecné zastupiteľstvo, pre platnosť právneho úkonu obce sa vyžaduje súlad medzi vôľou obce, ktorú vytvára obecné zastupiteľstvo a vyjadruje vo svojom uznesení a prejavom vôle obce navonok starostom ako jej štatutárnym orgánom. Nijako tu nie je relevantné osobitné posúdenie dôležitosti úkonu zo strany súdu.

47. V súvislosti s posúdením platnosti nájomnej zmluvy dospel súd prvej inštancie k záveru, že túto treba pokladať za neplatnú jednak z dôvodu neurčitosti v časti vymedzenia prenajatej veci, jednak za neplatnú pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka) z dôvodu, že zmluva o nájme bola uzavretá vlastníkom, ktorý nedisponoval väčšinovým spoluvlastníckym podielom k nehnuteľnosti. Podľa odvolacieho súdu, ktorý vecne správny rozsudok korigoval len čo do záveru o platnosti uvedeného úkonu, nájmná zmluva je absolútne neplatná podľa § 39 OZ z dôvodu, že nebola pred podpisom schválená obecným zastupiteľstvom, čo už v základnom konaní namietal žalovaný.

48. Vo svojej ustálenej judikatúre dovolací súd dlhodobu konanie obcí posudzuje osobitne, a to prihliadajúc na povahu obce ako osobitnej právnickej osoby s osobitnými úlohami a významom. Na relevantnú judikatúru poukázal aj odvolací súd, precízne ju aplikujúc na zistený skutkový stav (tu rozsiahlo v bodoch 30 až 33 svojho rozhodnutia citujúc závery formulované v rozhodnutí sp. zn. 5 Obdo

44/2018, od ktorých nie je dôvod vo veci prejednávanej sa odkloniť alebo ich prehodnotiť a v ktorom je obsiahnutý aj prierez judikatúrou, ktorú odvolací súd aplikoval bez odklonu). Dovolací súd konštatuje, že právne závery prijaté konajúcimi súdmi neznamenajú odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čo do hodnotenia úkonu samotného, tak aj vo vzťahu k dokazovaniu, ktoré malo k prijatým záverom viesť. Dovolateľom podsúvanú otázku vyhodnotenia dôležitosti určitého úkonu pre závery tak, ako sú formulované ustálenou judikatúrou, nemožno považovať za relevantnú, keďže implicitne je v záveroch konajúcich súdov zhodnotená a dovolací súd tieto skutkové závery nemôže prehodnocovať.

49. Vzhľadom na to, že žalobca nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, čo vylučuje uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, je naplnený dôvod pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenie § 447 písm. f/ CSP.

50. Žalobca vo svojom dovolaní tiež uviedol, že namieta aj vadu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V obsahu dovolania sa však k tejto vôbec nevyjadril a jeho argumentácia smerovala len k vade podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP ani podľa ust. 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ust. § 447 písm. c/ a f/ CSP odmietol.

52. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

53. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.